

BIJ LAGE

Jaarverslag Paleis Het Loo 2017

Deze bijlage bestaat uit twee delen. Deel I gaat over collectiezaken als schenkingen, aankopen, tentoonstellingsverkeer en het ontzamelen van collectiestukken. Deel II bevat het organogram, het personeelsbestand en de nevenfuncties van de medewerkers. Ook zijn hun publicaties, gehouden lezingen, bijgewoonde symposia en bijzondere activiteiten vermeld.

Deel I

COLLECTIF

Het verzamelbeleid van Paleis Het Loo richt zich op de geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau. De verzamelingen bestaan zowel uit eigen collectie als bruiklenen van onder meer de Stichting Historische Verzamelingen van het Huis van Oranje-Nassau, de Koninklijke Verzamelingen, de Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden en uit particulier bezit. Veel aanwinsten zijn mogelijk gemaakt door bijdragen van onder andere het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo, het Dr. A.J. Bemolt van Loghum Slaterus Fonds en particulieren.

Daarnaast is in 2017 een vervolg gegeven aan het in 2015 gestarte selectietraject voor het ontzamen van collectiestukken die niet binnen het verzamelbeleid van Paleis Het Loo vallen. De in 2017 uit de collectie verwijderde stukken worden in deze bijlage eveneens vermeld.

SCHENKINGEN

Archief

1927

Aanstellingsbrief voor de functie van Consul te Brits Sierra Leone en Gambia. Opgedragen aan W. Verbeek en ondertekend door Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962) en Jhr.mr. F. Beelaerts van Blokland (1872-1956), minister van Buitenlandse Zaken en gedateerd 5 december 1927. Inkt op papier, 45,5 x 58 cm. Schenking: M. van Koert, Amsterdam. Inventarisnummer: RL42581.

Bibliotheek

1650-1925

Verzameling van vijftien oudere publicaties en pamfletten. Diverse uitgevers, materialen en afmetingen. Harrison, Frederic, *William the Silent* (Londen, 1898); Heimans, H.E., *Het karakter van Willem III: proeve eener psychografie* (Amsterdam, 1925), Ising, Arnold, *Koning Willem de Derde van Engeland en zijn page* (Amsterdam s.a.); *Lettres et mémoires de Marie Reine d'Angleterre* (Den Haag, 1880); Masdorp,

D., Willem III Koning stadhouder : episch gedicht in acht zangen (Utrecht, 1912); Pamflet 1650, *Vrymoedige aenspraeck aen Sijn Hoogheyt*, door M. Teelinck, Middelburg; Pamflet 1655, *Korte aenteeckeninge dienende tot antwoord op seker libel*, s.n.; Pamflet 1672, *Eenvoudig verhael der gemeene boots-gesellen van het schip Hollandia*, s.n.; Pamflet 1672, *Vervolgh op het bootsmans praetje van het schip Hollandia*, s.n.; Pamflet 1672, *Requeste voor de groote vergadering van 't gemeene volck*, Delft; Pamflet 1677, *Consideratien ende redenen [...] van de stadhouderlijke regeringe*, Den Haag; Pamflet 1689, *Korte justificatie van de overkomst des Princen van Orangie*, Amsterdam; Pamflet 1689, *Sauls boosheid en Davids opregtigheid*, Amsterdam; Sirtema de Grovestins, *Guillaume III défenseur [...] de l'indépendance de l'Europe* (Parijs, 1850); Traill, H.D., *William the Third* (Londen, 1888). Schenking: B. Duimel, Deventer. Binnenkomstnummer: BN2017-20.

1917-1938

Plakboek met brieven van Prinses Juliana, invitaties van het hof, foto's, teksten van de door Juliana opgerichte *Tijdelijke Tooneelvereniging Achmajeem*, enz., Henriette Feith-de Savornin-Lohman (1909-1980). Henriette de Savornin Lohman was vanaf 1917 een van de klasgenoten van Prinses Juliana in het zangklasje onder leiding van Catharina van Rennes en lid van *Achmajeem*. Het plakboek bevat o.a. enkele foto's van de *Achmajeem*-voorstellingen bij het 25-jarig huwelijk van Koningin Wilhelmina en Prins Hendrik op Het Loo in februari 1926. Bijgevoegd zijn enkele handgeschreven herinneringen van Henriette aan haar logeerpartij op Het Loo in februari 1926 en een albumpje met 16 door Wilhelmina gemaakte foto's van Het Loo.

Herkomst: via vererving, familie Feith, tot 2012; schenking aan mevrouw dr. J. Withuis, ter voorbereiding op diens in 2016 verschenen biografie van Juliana, 2012-2017. Schenking mevrouw dr. J. Withuis, Zutphen. Binnenkomstnummer: BN2017-16.

*Juwelen***1870**

Gouden kinderring met op schild een gegraveerde 'W' met kroon, met bijbehorende schenkingsbrief van Koning Willem III aan ontvanger. Vervaardiger: onbekend; goud, papier, inkt; ring: ø 1,8 cm, schildje: 0,7 x 0,7 x 0,1 cm, gewicht 2,237 gram; schenkingsbrief: 27,7 x 42,4 cm.

Herkomst: Willem III, Koning der Nederlanden (1817-1890); schenking aan Wouterina Cornelia Catharina Canters (1863-1929), 1870; daarna, via vererving, familiebezit. Schenking: mevrouw W.M.H.H. Koks-Koppens, Eindhoven. Inventarisnummers: RL42535-1 en -2.

Circa 1880

Een paar oorbellen bestaande uit een metalen stekker en een porseleinen blauwe bloem, behorende bij een Jumeaupop. Vervaardiger: onbekend; porselein, metaal; 3 x 0,8 cm.

Schenking: mevrouw C. van Woerden, Apeldoorn. Inventarisnummers: RL42560-1 en -2.

*Kostuums & textiel***1708-1709**

Tafellaken van damast met een voorstelling *Ter herinnering aan de inname van de stad Rijsel of Lille op 23 oktober en van haar citadel op 9 december 1708, door de geallieerden onder bevel van Prins Eugenius van Savoye*. Vervaardigd in Kortrijk; damast; 272 x 216 cm.

Schenking: familie Traas-Groen, Blaricum. Verworven door bemiddeling van dr. J.D. van Dam, Amsterdam. Inventarisnummer: RL42578-1.

Circa 1709

Tafellaken van damast met een voorstelling *Ter herinnering aan de slag van Malplaquet op 28 juli 1709, door de geallieerden onder bevel van de hertog van Marlborough*. Vervaardigd in Kortrijk; damast; 220 x 275 cm.

Schenking: familie Traas-Groen, Blaricum. Verworven door bemiddeling van dr. J.D. van Dam, Amsterdam. Inventarisnummer: RL42579-1.

Circa 1717

Tafellaken van damast met een voorstelling *Ter herinnering aan de inname van de stad Belgrado op 18 augustus 1717, door Prins Eugenius van Savoye*. Vervaardigd in Kortrijk; damast; 214 x 266 cm.

Schenking: familie Traas-Groen, Blaricum. Verworven door bemiddeling van dr. J.D. van Dam, Amsterdam. Inventarisnummer: RL42580-1.

1930-1935

Japon van zwarte tule met ingezette bloemen van zachtroze kant, vermoedelijk gedragen door Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962). Vervaardiger: onbekend; zijde, metaal, tule; taillewijdte: 100 cm; lengte: 150 cm.

Schenking: H.K.H. Prinses Margriet der Nederlanden, Apeldoorn. Inventarisnummer: RL42553.

1939

Een paar slobkousen behorend bij een Hoflivrei. Vervaardiger: Firma W.A. Kelder, Den Haag; wol, metaal, leer; 54 x 28 cm.

Herkomst: gedragen door Wassink, Van Melis en Hijneman, allen hofpersoneel van de Dienst Koninklijk Huis, Den Haag. Schenking: Departement van de Hofmaarschalk van Z.M. de Koning, Den Haag. Inventarisnummers: RL42552-1 en -2.

Circa 1980

Wit katoenen proefmodel of *toile* van de japon die Koningin Juliana droeg bij de inhuldiging van Koningin Beatrix op 30 april 1980. Kleermaker: J. Ransdorp, Soest; katoen, kunststof; schouderbreedte: 39 cm; ruglengte: 142 cm.

Herkomst: behorend bij japon met nummer MU/8748-a; gedragen door Juliana, Koningin der Nederlanden (1909-2004). Schenking: mevrouw J. Ransdorp, Soest. Inventarisnummer: RL42524.

*Kunstnijverheid***1850-1900**

Lantaarn van messing. Vervaardiger: onbekend, Nederland; messing, glas; 34 x 28 cm.

Herkomst: Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962), gebruikt in Huis *De Ruygenhoek*, Scheveningen. Schenking: E. van Florestein, Dalfsen. Inventarisnummer: RL42271.

1900-1925

Kinderslede van roodgelakt ijzer. Vervaardiger: onbekend, Nederland; ijzer, vurenhout, katoen; 26 x 29 x 67 cm.

Herkomst: Juliana, Koningin der Nederlanden (1909-2004). Schenking: H.K.H. Prinses Margriet der Nederlanden, Apeldoorn. Inventarisnummer: RL42269.

1947

Zilveren servetring in de vorm van een ovale band met afgeronde hoeken, die bijeenkomen onder een opgelegde Nederlandse Leeuw, dienend als geschenk aan baby's die werden geboren op dezelfde dag als Prinses Christina (1947). Met begeleidend kaartje met voorgedrukte gelukwens en handtekening van Prinses Juliana, Paleis Soestdijk. Vervaardiger: onbekend, Nederland; zilver; 3 x 6 x 3,9 cm, 33,64 gram; papier; 9 x 14 cm.

Herkomst: Juliana, Koningin der Nederlanden (1909-2004); schenking aan mevrouw M. van Aert, 1947. Schenking: mevrouw M. van Aert, Amersfoort. Inventarisnummers: RL426523-1 en -2.

1988

Gipsafdruk van het monogram van Willem III en Mary II, zoals voorkomend op de onderdelen van Mary's verguld zilveren toiletser vies dat na haar dood in het bezit kwam van de Hertog van Devonshire, Verenigd Koninkrijk. Het servies heeft van 20 mei tot 3 oktober 1988 opgesteld gestaan in de Bedkamer van Mary II op Paleis Het Loo, in het kader van de viering van *300 jaar Glorious Revolution*. De mal die destijds van het monogram werd gemaakt, is door Stichting 't Konings Loo gebruikt om brochures te vervaardigen. Vervaardiger: onbekend, Nederland; gips; 0,5 x 6,7 x 6,8 cm. Schenking: voormalige Stichting 't Konings Loo, Apeldoorn. Inventarisnummers: RL42582-1 en -2.

Meubelen**1880-1890**

Notenhouten voetenbankje met korte gedraaide pootjes, gemaakt van een poppentafeltje waarvan in opdracht van Koningin Wilhelmina de poten zijn afgezaagd. Vervaardiger: onbekend, Nederland; notenhout; 16,5 x 35 x 23 cm.

Herkomst: Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962), gebruikt in Huis *De Ruygenhoek*, Scheveningen. Schenking: E. van Florestein, Dalfsen. Inventarisnummer: RL42270.

1900-1920

Kinderstoel van gestoomd beukenhout, in de trant van Thonet, met hoge rugleuning met gebogen kapregel. In de voorpoten bevinden zich gaten voor een in hoogte verstelbaar voetplankje. De kinderstoel is na de terugkeer van het prinselijk gezin naar Paleis Soestdijk uit ballingschap na de Duitse bezetting in de eetkamer van Soestdijk gebruikt door Prinses

Margriet. Fabrikant: Mundus-AG, Wenen (AT); beukenhout, wol, messing; 104 x 40 x 44 cm.

Herkomst: Paleis Soestdijk, Baarn. Schenking: Rijksvastgoedbedrijf, Den Haag. Inventarisnummer: RL42538.

Orden & Onderscheidingen**1944-2016**

Ereteken voor Verdienste van het Ministerie van Defensie, Nederland, goud, versiersel, versiersel klein model, baton, reversversiersel en etui. Willem Vis; zilver [verguld], email, zijde; 49,8 x 40,3 mm, 30,26 gram. Inventarisnummers: RL42272-1 t/m -5.

Ereteken voor Verdienste van het Ministerie van Defensie, Nederland, zilver, versiersel, versiersel klein model, baton en etui. Willem Vis; zilver, email, zijde; 49,9 x 40,1 mm, 31,56 gram. Inventarisnummers: RL42273-1 t/m -4.

Ereteken voor Verdienste van het Ministerie van Defensie, Nederland, brons, versiersel, versiersel klein model, baton, reversversiersel en etui. Willem Vis; brons, email, zijde; 49,7 x 40,1 mm, 22,41 gram. Inventarisnummers: RL42274-1 t/m -5.

Oorlogsherinneringskruis, Nederland, versiersel en baton. Koninklijke Begeer; brons, zijde; 42,4 x 40,2 mm, 22,99 gram. Inventarisnummers: RL42275-1 en -2. Met zeven losse barettes. Alle: onbekende vervaardiger; metaal; ca. 6,5 x 34,5 mm, ca. 2 gram. Inventarisnummers: RL42276-RL42282.

Verzetsherdenkingskruis, Nederland, versiersel. Koninklijke Begeer; zilver, zijde; 45 x 41,3 mm, 15 gram. Inventarisnummer: RL42283.

Ereteken voor Orde en Vrede, Nederland, versiersel en reversversiersel. Koninklijke Begeer; brons, zijde; 47,2 x 41,3 mm, 25,73 gram. Inventarisnummers: RL42284-1 en -2. Met zeven losse barettes. Alle: onbekende vervaardiger; metaal; ca. 6,5 x 34 mm, ca. 2 gram. Inventarisnummer: RL4228-RL42291.

Nieuw-Guineakruis, Nederland, versiersel, baton en etui. 's Rijks Munt; metaal [verguld], zijde; 54,8 x 38,3 mm, 27,86 gram. Inventarisnummers: RL42292-1 t/m -3.

Nieuw-Guineakruis, Nederland, barette 1962, versiersel, reversversiersel, baton en etui. 's Rijks Munt; metaal [verguld], zijde; 38,8 mm, 27,55 gram. Inventarisnummers: RL42293-1 t/m -4.

Mobilisatie-oorlogskruis, Nederland, versiersel, twee batons, reversversiersel en etui. Koninklijke Begeer; brons, zijde; 45,9 x 41,8 mm, 20,99 gram. Inventarisnummers: RL42294-1 t/m -5.

Kruis voor Recht en Vrijheid, Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 47,4 x 39,9 mm, 26,63 gram. Inventarisnummers: RL42295-1 t/m -3.

Kruis voor Recht en Vrijheid, Nederland, barette Korea 1950, versiersel, twee batons en etui. Koninklijke Begeer; zilver, zijde; 40,1 mm, 26,53 gram. Inventarisnummers: RL42296-1 t/m -4.

Kruis voor Recht en Vrijheid, Nederland, barette Korea 1950 2, baton. Onbekende vervaardiger; zijde, metaal; 10,8 × 29,2 mm, 0,42 gram. Inventarisnummer: RL42297.

Kruis voor Recht en Vrijheid, Nederland, reversversiersel. Onbekende vervaardiger; zijde, metaal; 0,42 gram. Inventarisnummer: RL42298.

Kruis voor Recht en Vrijheid, Nederland, barette Korea 1950, attriboot. Koninklijke Begeer; zilver; 8,8 × 39,9 mm, 2,06 gram. Inventarisnummer: RL42299.

Draaginsigne Gewonden, Nederland, versiersel, reversversiersel en etui. Onbekende vervaardiger' zilver; 50,2 × 50,7 mm, 23,77 gram. Inventarisnummers: RL42300-1 t/m -3.

Herinneringsmedaille Vredesoperaties, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40,1 × 35,2 mm, 24,15 gram. Inventarisnummer: RL42301.

Herinneringsmedaille Vredesoperaties, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40,3 × 35,3 mm, 24,43 gram. Inventarisnummer: RL42302. Met 13 losse batons. Alle: onbekende vervaardiger; brons, zijde; ca. 12 × 27,5 mm, ca. 3,5 gram. Inventarisnummers: RL42303-RL42315. En met 118 losse barettes Alle: onbekende vervaardiger; brons; ca. 27 × 6 mm; ca. 1,5 gram. Inventarisnummers: RL42316-RL42433.

Herinneringsmedaille VN-Vredesoperaties, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40 × 35 mm, 29,73 gram. Inventarisnummer: RL42434.

Herinneringsmedaille Multinationale Vredesoperaties, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 39,8 × 35 mm, 32,2 gram. Inventarisnummer: RL42435.

Herinneringsmedaille voor Multinationale Vredesoperaties in Voormalig Joegoslavië, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 39,5 × 34,6 mm, 22,35 gram. Inventarisnummer: RL42436.

Herinneringsmedaille Multinationale Vredesoperaties, Nederland, barette Sinaï, attriboot. Onbekende vervaardiger; brons; 6,4 × 27,2 mm, 1,77 gram. Inventarisnummer: RL42437.

Herinneringsteken Bijzondere Missies, Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons; 10,3 × 15,2 mm, 1,2 gram. Inventarisnummer: RL42438. Met 8 losse tekens voor herhaalde deelname. Alle: onbekende vervaardiger; brons; ca. 10,5 × 15 mm, ca. 1,25 gram. Inventarisnummer: RL42439-RL42446.

Herinneringsteken Bijzondere Missies, Nederland, versiersel klein model. Onbekende vervaardiger; brons; 7,2 × 10,3 mm, 0,63 gram. Inventarisnummer: RL42447. Met 8 losse tekens voor herhaalde deelname. Alle: onbekende vervaardiger; brons; ca. 7, × 10,5 mm, ca. 0,6 gram. Inventarisnummer: RL42448-RL42455.

Herinneringsmedaille voor Humanitaire Hulpverlening bij Rampen, Nederland, versiersel en baton. Frans Smits; zilver, zijde; 40,1 × 35,1 mm, 30,03 gram. Inventarisnummers: RL42456-1 en -2. Met 10 losse barettes. Alle: onbekende vervaardiger;

zilver; ca. 6 × 27 mm, ca. 1,5 gram. Inventarisnummers: RL42457-RL42466.

Kosovomedaille, Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 34,9 × 30 mm, 19,41 gram. Inventarisnummers: RL42467-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 15 jaren, versiersel, baton en etui. Wielik, fa. J.M.J. van; zilver [vergulde], zijde; 38,4 × 31,4 mm, 24,29 gram. Inventarisnummers: RL42468-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 20 jaren, accessoire, baton en etui. W. van Veluw B.V.; zilver [vergulde]; 15,3 × 19,1 mm, 1,51 gram. Inventarisnummers: RL42469-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 25 jaren, accessoire, baton en etui. W. van Veluw B.V.; zilver [vergulde]; 15,2 × 19,1 mm, 1,43 gram. Inventarisnummers: RL42470-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 30 jaren, accessoire, baton en etui. W. van Veluw B.V.; zilver [vergulde]; 15,3 × 19,2 mm, 1,49 gram. Inventarisnummers: RL42471-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 35 jaren, accessoire, baton en etui. W. van Veluw B.V.; zilver [vergulde]; 15,2 × 19,3 mm, 1,45 gram. Inventarisnummers: RL42472-1 t/m -3.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 40 jaren, accessoire, baton en etui. W. van Veluw B.V.; zilver [vergulde]; 15,2 × 19,2 mm, 1,12 gram. Inventarisnummers: RL42473-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, goud, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; zilver [vergulde], zijde; 31,9 × 27 mm, 21,42 gram. Inventarisnummers: RL42474-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, zilver, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 31,8 × 27 mm, 21,6 gram. Inventarisnummers: RL42475-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, brons, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 31,8 × 27 mm, 19,48 gram. Inventarisnummers: RL42476-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, koninklijke marine, goud, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; zilver [vergulde], zijde; 32 × 27,1 mm, 21,77 gram. Inventarisnummers: RL42477-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, koninklijke marine, zilver, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 31,9 × 27,1 mm, 21,99 gram. Inventarisnummers: RL42478-1 t/m -3.

Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland, koninklijke marine, brons, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 31,8 × 26,9 mm, 19,25 gram. Inventarisnummers: RL42479-1 t/m -3.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, versiersel en etui. 's Rijks Munt; brons, zijde; 39,7 × 34,9 mm, 21,54 gram. Inventarisnummers: RL42480-1 en -2.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, 15 jaren, accessoire en etui. Onbekende vervaardiger; brons; 12,2 × 24,3 mm, 3,36 gram. Inventarisnummers: RL42481-1 en -2.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, 20 jaren, accessoire en etui. Onbekende vervaardiger; brons; 12,3 × 24,4 mm, 3,47 gram. Inventarisnummers: RL42482-1 en -2.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, 25 jaren, accessoire en etui. Onbekende vervaardiger; brons; 12,2 × 24,3 mm, 3,33 gram. Inventarisnummers: RL42483-1 en -2.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, 30 jaren, accessoire en etui. Onbekende vervaardiger; brons; 12,2 × 24,3 mm, 3,21 gram. Inventarisnummers: RL42484-1 en -2.

Vrijwilligersmedaille Openbare Orde en Veiligheid, Nederland, 35 jaren, accessoire en etui. Onbekende vervaardiger; brons; 12,2 × 24,4 mm, 3,13 gram. Inventarisnummers: RL42485-1 en -2.

Marinemedaille, Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40,9 × 36,2 mm, 23,27 gram. Inventarisnummers: RL42486-1 t/m -3.

Landmachtmedaille, Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40,2 × 35,3 mm, 24,71 gram. Inventarisnummers: RL42487-1 t/m -3.

Herinneringsmedaille voor VN-Vredesoperaties in Haïti (UNMIH), Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons en zijde; 39,4 × 34,5 mm, 21,49 gram. Inventarisnummer: RL42488.

Herinneringsmedaille voor VN-Vredesoperaties in Ethiopië en Eritrea (UNMEE), Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 40,1 × 35 mm, 22,6 gram. Inventarisnummer: RL42489.

Herinneringsmedaille voor VN-Vredesoperaties in Cambodja (UNTAC), Nederland, versiersel. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 39,8 × 34,8 mm, 22,39 gram. Inventarisnummer: RL42490.

Herinneringsmedaille voor VN-Vredesoperaties op Cyprus (UNFICYP), Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 39,3 × 35 mm, 22,45 gram. Inventarisnummers: RL42491-1 t/m -3.

Herinneringsmedaille voor VN-Vredesoperaties in Voormalig Joegoslavië (UNPROFOR/UNPF/UNIPTF/UNMIBH), Nederland, versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 39,9 × 35 mm, 22,41 gram. Inventarisnummers: RL42492-1 t/m -3.

Draaginsigne Dutchbat, versiersel en etui. Onbekende vervaardiger; metaal [vergulde]; 14,4 × 21,7 mm, 4,92 gram. Inventarisnummers: RL42493-1 en -2.

Medaille van de Verenigde Naties voor de Oorlog in Korea (UNOC), Verenigde Naties, versiersel met Nederlandse tekst en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 62,1 × 35,4 mm, 35,28 gram. Inventarisnummers: RL42494-1 en -2.

Medaille voor Oorlogsdienst, Korea (Republiek), versiersel, baton en etui. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 42,3 × 32,5 mm, 21,38 gram. Inventarisnummers: RL42495-1 t/m -3.

Kruis voor Belangrijke Krijgsverrichtingen, Nederland, versiersel en etui. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 45,2 × 39,3 mm, 30,91 gram. Inventarisnummers: RL42496-1 en -2.

Demobilisatiespeld Koninklijke Landmacht, versiersel en etui. Koninklijke Begeer; zilver; 53,1 × 9,7 mm, 2,43 gram. Inventarisnummers: RL42497-1 en -2.

Draaginsigne Agadir 1960, versiersel en etui. Koninklijke Begeer; brons; 51,3 × 37,9 mm, 29,74 gram. Inventarisnummers: RL42498-1 en -2.

Draagteken Nobelprijs VN-militairen, versiersel en etui. W. van Veluw B.V.; brons; 25,1 mm, 9,07 gram. Inventarisnummers: RL42499-1 en -2.

Draaginsigne Optreden onder Gevechtsomstandigheden, versiersel en etui. Onbekende vervaardiger; brons, metaal; 41,6 × 27,7 mm, 11,3 gram. Inventarisnummers: RL42500-1 en -2.

Draaginsigne Optreden onder Gevechtsomstandigheden, mouwembleem. Onbekende vervaardiger; textiel; 61 × 43 mm, 2,11 gram. Inventarisnummer: RL42501.

Draaginsigne Optreden onder Gevechtsomstandigheden, mouwembleem. Onbekende vervaardiger; textiel; 61 × 44 mm, 2,12 gram. Inventarisnummer: RL42502.

Draaginsigne Optreden onder Gevechtsomstandigheden, mouwembleem. Onbekende vervaardiger; textiel; 61 × 44 mm, 2,11 gram. Inventarisnummer: RL42503.

Penning, Uitreiking van de Militaire Willemsorde aan de 1ste Zelfstandige Poolse Parachutistenbrigade, 2006, penning en etui. 's Rijks Munt; zilver; 40,5 mm, 31,64 gram. Inventarisnummers: RL42504-1 en -2.

Penning, Tweehonderdjarig Bestaan van de Militaire Willemsorde, 2015 met bijbehorend etui. Jaap Schuur; zilver [vergulde]; 70,1 mm, 156,1 gram. Inventarisnummers: RL42505-1 en -2.

Penning, Vijfenzeventigjarig Bestaan van de Commissie Dapperheidsonderscheidingen, 2016 met bijbehorend etui. W. van Veluw B.V.; zilver; 49,7 mm, 46,77 gram. Inventarisnummers: RL42506-1 en -2.

Herinneringsmedaille Vredesoperaties, Nederland, 7 losse barettes. Alle: onbekende vervaardiger; brons; ca. 7,5 × 7,5 mm, ca. 0,4 gram. Inventarisnummer: RL42507-RL42513. Schenking: Ministerie van Defensie - Sectie Onderscheidingen, Den Haag.

Planten**1800-2017**

Set van twaalf hulstboompjes op stam, *Ilex aquifolium 'Argentea Marginata'*. In een uitwisseling van plantenmateriaal met Hampton Court heeft Paleis Het Loo een set van twaalf bonte hulstboompjes op stam verworven. Deze boompjes zijn enten van een uit de zeventiende eeuw stammend exemplaar dat in de privétuin van Willem III van Hampton Court staat. De boompjes zijn in 2017 aangeplant in de Koningstuin van Paleis Het Loo.

Herkomst: privétuin van Koning-stadhouder Willem III (1650-1702), Hampton Court. Schenking: Hampton Court, Richmond upon Thames / Outer-London (UK). Inventarisnummer: PHL-1050.

Prenten**Circa 1654**

Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Dubbelportret van Maria Henriëtte Stuart (1631-1660) en haar zoon Willem III, prins van Oranje (1650-1702)*.

Ets op papier; blad: 20,5 x 11,9 cm; moet: 16,2 x 8,6 cm. Schenking: B. Duimel, Deventer. Inventarisnummer: RL42554.

1674

Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Allegorie op de erfstadhouderschap aangeboden aan de Prins van Oranje*.

Ets op papier; blad: 25,6 x 36,2 cm, voorstelling: 24,9 x 35,9 cm. Schenking: B. Duimel, Deventer. Inventarisnummer: RL42555.

1696-1700

John Smith (1652-1742), *Portretten van Prins William, Graaf van Gloucester (1689-1700) en Benjamin Bathurst*.

Mezzotint op papier; blad: 42,5 x 27,3 cm, moet: 41,8 x 26,5 cm. Schenking: B. Duimel, Deventer. Inventarisnummer: RL42556.

Circa 1750

Jacob Wangner (1703-1781) naar Johannes (1725-na 1756), *Vue de la Ville de la Haye et Maison de Prince d'Orange*.

Met gouache en waterverf ingekleurde opticaprent; blad: 34 x 46,5 cm, moet: 30 x 42,5 cm.

Schenking: mevrouw A.E. Vahl-Lekkerkerker, Vennepe. Inventarisnummer: RL42527.

BRUIKLEENEN**Kunsthijverheid****Circa 1830**

Zilveren eetbestek met bijbehorend foedraal. Zilversmid: François Dominique Naudin, Parijs (werkzaam 1800-1840), voor 'Magasin Anglais',

Sint-Petersburg (RU); staal, zilver [verguld], koper, parelmoer, naaldboomhout, papier, zijde, zijdefluweel; totale gewicht zilver: 500 gram; cassette: 3,2 x 22,5 x 13,5 cm.

Herkomst: Anna Paulowna, Grootvorstin van Rusland, Koningin der Nederlanden (1795-1865); Hendrik, Prins der Nederlanden (1820-1879); kapitein M.C. Braat (1830-1914); daarna, via vererving, particuliere collectie, tot 2016; in 2016 als bruikleen opgesteld in de tentoonstelling *Anna Paulowna. Kleurrijke Koningin* (Paleis Het Loo, 6 oktober 2016 tot 5 februari 2017); aansluitend: langdurig bruikleen aan Paleis Het Loo, Apeldoorn. Bruikleen: particuliere collectie, Frankrijk. Inventarisnummers: X20170001-1t/m -6.

Orden & onderscheidingen**1889-1961**

Orde van de Nederlandse Leeuw, Nederland, ridder, versiersel. Onbekende vervaardiger; goud, email, zijde; 63,3 x 40,7 mm, 16,5 gram. Inventarisnummer: E2062.

Orde van Oranje-Nassau, Nederland, officier, versiersel. Wed. van Wielik-Schreuder; zilver [verguld], email, zijde; 63,3 x 40,7 mm, 16,5 gram. Inventarisnummer: E2063.

Onderscheidingsteken voor Eervolle, Langdurige, Werkelijke Dienst als Officier, Nederland, 15 jaren, versiersel militair opgemaakt. Fa. J.M.J. van Wielik; zilver [verguld], zijde; 37,1 x 29,3 mm, 17,78 gram. Inventarisnummer: E2064.

Orde van het Legioen van Eer, Frankrijk (Vierde Republiek), officier, versiersel. Onbekende vervaardiger; metaal [verguld], email, zijde; 58,6 x 40,3 mm, 25,99 gram. Inventarisnummer: E2065.

Orde van de Kroon van Italië, Italië (Koninkrijk), commandeur, versiersel en etui. Fa. Dominico Cravanzola; goud, email, zijde; 52,4 x 50,2 mm, 18,32 gram. Inventarisnummers: E2066-1 en -2.

Orde van de Heilige Schat, Japan, 4de klasse, versiersel en etui. Onbekende vervaardiger; metaal [verguld], email, zijde; 80,9 x 53,1 mm, 44,86 gram. Inventarisnummers: E2067-1 en -2.

Orde van Villa Viciosa, Portugal, commandeur, versiersel. Onbekende vervaardiger; metaal [verguld], email, zijde; 80,9 x 53,1 mm, 44,86 gram. Inventarisnummer: E2068.

Plaquette, Vijftig Jaar Elektrotechniek in Nederland, versiersel. Koninklijke Begeer; brons; 117,9 x 78,6 mm, 243,52 gram. Inventarisnummer: E2069.

Penning, Vijftig Jaar Elektrotechniek in Nederland, versiersel. Koninklijke Begeer; zilver; 65,3 mm, 99,78 gram. Inventarisnummer: E2070.

Penning, Sun Yat Sen, China. Onbekende vervaardiger; zilver, email; 64,7 x 65,1 mm, 125,78 gram. Inventarisnummer: E2071.

Penning, Herinnering aan de Beklimming van de

Eiffeltoren, versiersel en etui. Usine Metallurgique Parisienne; koper; 42,4 mm, 41,81 gram.
Inventarisnummers: E2072-1 en -2.

Penning, VNITER IVNCTIS FONS SALVTIS AVCTOR, 1957. Koninklijke Begeer; brons; 60,3 mm, 92,88 gram. Inventarisnummer: E2073.

Penning, Opening van het Amsterdam-Rijnkanaal, versiersel en etui. Koninklijke Begeer en Fred Carasso; brons; 59,7 mm, 81,7 gram. Inventarisnummers: E2074-1 en -2.

Prijspenning, Xle Lustrum van de Elektrotechnische Vereniging, versiersel en etui. Fa. J.M.J. van Wielik; zilver; 50,5 mm, 47,88 gram. Inventarisnummers: E2075-1 en -2.

Herkomst: verleend aan Herman Roelof du Mosch (1866-1931); daarna, via vererving, mevrouw E. Lulofs-du Mosch, tot 2017; Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Bruikleen: Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden.

1937-1976

Orde van Trouw en Verdienste, Nederland, gouden kruis, oorkonde. Onbekende vervaardiger; papier; 36 × 23,4 cm. Inventarisnummer: E2036.

Huisorde van Oranje, Nederland, eremedaille in zilver, oorkonde. Onbekende vervaardiger; papier; 36,2 × 23,4 cm. Inventarisnummer: E2037.

Mobilisatie-Oorlogskruis, Nederland, versiersel en oorkonde. Koninklijke Begeer; brons, zijde; 45,4 × 42 mm, 16,3 gram. Inventarisnummers: E2038-1 en -2.

Huwelijksmedaille 1937, Nederland, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 31,8 × 27,8 mm, 12,27 gram. Inventarisnummers: E2039-1 en -2.

Zilveren Huwelijksmedaille 1962, Nederland, versiersel en oorkonde. 's Rijks Munt; zilver, zijde; 34,3 × 31,3 mm, 17,44 gram. Inventarisnummers: E2040-1 en -2.

Inhuldigingsmedaille 1948, Nederland, versiersel en oorkonde. 's Rijks Munt; zilver, zijde; 37,5 × 30,1 mm, 19,01 gram. Inventarisnummers: E2041-1 en -2.

Huwelijksmedaille 1966, Nederland, versiersel en oorkonde. 's Rijks Munt; zilver, zijde; 34,3 × 30,3 mm, 12,7 gram. Inventarisnummers: E2042-1 en -2.

Zilveren Medaille van Verdienste, Oostenrijk (Tweede Republiek), versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 45,6 × 40,2 mm, 21,42 gram. Inventarisnummers: E2043-1 en -2.

Medaille voor Leden van Buitenlandse Hoven en Staten, België, zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 50,9 × 32,2 mm, 17,63 gram. Inventarisnummers: E2044-1 en -2.

Koninklijke Beloningsmedaille, Denemarken, 2de

klasse, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 38,7 × 27,9 mm, 11,97 gram. Inventarisnummers: E2045-1 en -2.

Medaille van Eer, Frankrijk (Vierde Republiek), zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 30,4 × 26,7 mm, 10,1 gram. Inventarisnummers: E2046-1 en -2.

Koninklijke Victoria Medaille, Groot-Brittannië, zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 32,6 × 28,5 mm, 21,22 gram. Inventarisnummers: E2047-1 en -2.

Medaille van Eer, Liberia, zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 35,5 × 30,1 mm, 12,17 gram. Inventarisnummers: E2048-1 en -2.

Orde van Burgerlijke en Militaire Verdiensten van Adolf van Nassau, Luxemburg, medaille van verdienste in zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 40,5 × 35,5 mm, 19,74 gram. Inventarisnummers: E2049-1 en -2.

Herinneringsmedaille van Olav V, Noorwegen, zilver, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 46 × 28,9 mm, 13,33 gram. Inventarisnummers: E2050-1 en -2.

Medaille van Gustaaf VI Adolf, Zweden, zilver, versiersel. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 45,1 × 31,2 mm, 16,05 gram. Inventarisnummer: E2051.

Meest Edele Orde van de Kroon, Thailand, zilveren medaille, versiersel. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde; 55,7 × 34,1 mm. Inventarisnummer: E2052.

Medaille voor Leden van Buitenlandse Hoven en Staten, België, brons, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; brons, zijde; 50,6 × 31,7 mm, 13,16 gram. Inventarisnummers: E2053-1 en -2.

Kruis voor Marsvaardigheid, Nederland, barette 9, versiersel. Koninklijke Begeer; zilver, email, zijde; 51,7 × 36,2 mm, 17,3 gram. Inventarisnummer: E2054.

Koninklijke Beloningsmedaille, Denemarken, 1ste klasse, oorkonde. Onbekende vervaardiger; papier; 29,6 × 21 cm. Inventarisnummer: E2055.

Orde van de Rechterhand van de Gurkha, Nepal, ridder, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver; 64,8 × 61,8 mm, 37,49 gram. Inventarisnummers: E2056-1 en -2.

Orde van Verdienste, Duitsland, medaille van verdienste, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; metaal [vergulde], email, zijde; 41,2 × 37,7 mm, 23,73 gram. Inventarisnummers: E2057-1 en -2.

Medaille voor Nationale Verdienste, Ivoorkust, 2de klasse, versiersel en oorkonde. Onbekende vervaardiger; zilver, zijde 49,7 × 35,5 mm, 19,08 gram. Inventarisnummers: E2058-1 en -2.

Medaille van Verdienste, Italië (Republiek), 1ste klasse, versiersel en oorkonde. Onbekende

vervaardiger; metaal [vergulde], zijde 37,4 × 30,8 mm, 13,84 gram. Inventarisnummers: E2059-1 en -2.

Prijspenning, Carrousel-rijden, 1976. Onbekende vervaardiger; zilver; 36,6 × 28,9 mm, 10,41 gram. Inventarisnummer: E2060.

Herkomt: verleend aan Dirk Hendrik Jan van Florestein (1912-1994), koetsiermajoor bij de Koninklijke Stallen, Den Haag; daarna, via vererving, E. van Florestein, tot 2016; Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Bruikleen: Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden.

1950

Oorlogsherinneringskruis, Nederland, versiersel, en begeleidend schrijven. Koninklijke Begeer en Frans Smits; brons en zijde; 42,6 × 40,3 mm, 22,52 gram.

Herkomt: verleend aan J. Steevensz.; daarna, via vererving, B. Steevensz., tot 2017; Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Bruikleen: Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Inventarisnummers: E2061- en -2.

Tekeningen

1824-1856

Nicolaas Pieneman (1809-1860), *Portret van Jean Baptist Rousseau Ducroissi (1779-1856), congïerge van Paleis Het Loo.*

Potloodtekening op hardboard op karton, 31,3 × 23,4 cm.

Herkomt: collectie P. de Boer, Amersfoort, tot 2017; Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Den Haag. Bruikleen: Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Den Haag. Inventarisnummer: A9492.

AANKOPEN

Bibliotheek / Bouwarchief

1970-1984

Verzameling van enkele duizenden fotografische opnamen van interieurs en tuinen van Paleis Het Loo. Groot- en kleinbeeld zwart-wit- en kleurennegatieven, diapositieven en afdrukken. Fotograaf: A.A.W. Meine Jansen, Amsterdam. Verschillende materialen en afmetingen.

Tussen 1972 en 1984 heeft fotograaf Arnold Meine Jansen (destijds woonachtig te Gorssel) Paleis Het Loo van binnen en buiten gefotografeerd. Eerst als leegstaand Paleis en vervolgens bij de voorbereidingen van de renovatie en restauratie en de transitie van paleis naar museum. Hij fotografeerde de paleisinterieurs casco, bij afbraak en herstelwerkzaamheden, registreerde opgravingen in de tuin en legde de hele transformatie van paleis en tuin

vast tot de opening van het museum in juni 1984. Van Meine Jansens hand bestaan ook de opnames van de eerste museale opstellingen in beide koetshuizen en onder de Aanspanplaats, en met hem begon de registratie van objecten uit de collectie. Hij maakte in de zomer van 1984, heel bijzonder in die tijd, 360-graden kleurenopnames in de tuin, maar legde ook calamiteiten vast, zoals de schade ontstaan aan een van de marmeren tuinvazen en een reeks omgewaaide bomen in de landschappelijke tuin na een najaarsstorm. Met opdrachtgevers als restauratiearchitect baron Van Asbeck en de Rijksgebouwendienst had hij overal vrij toegang met documenteren als zijn opdracht. Zijn werk is meer dan een visuele verslaglegging van deze wezenlijke periode in de geschiedenis van Paleis Het Loo: het biedt een unieke blik op de zeventiende- tot en met twintigste-eeuwse schillen van het gebouw en - zij het in mindere mate - de tuin. Het toont ons keuzes die in het verleden werden gemaakt, laat experimenten zien, proefopstellingen en opgravingen met spectaculaire vondsten, zoals de *Dolfijnensprong*, nog nadampend van de koude grond waarin deze werd blootgelegd. Het bladeren door de droge vellen pergamin met negatieven is al een historische sensatie.

Aankoop: A.A.W. Meine Jansen, Amsterdam. Binnenkomstnummer: BN2016-32.

Fotografie

2017

Charlotte Dumas (1977), *Portret van Benito, favoriet van Koningin Beatrix.*

Fotopapier; 80 × 100 cm.

Herkomt: in opdracht van het museum vervaardigd in de Stallen van Paleis Het Loo, waar de schimmel Benito sinds het voorjaar van 2013 zijn oude dag geniet. Aankoop: Charlotte Dumas, Amsterdam. Inventarisnummer: RL42583.

Juwelen

Circa 1820

Met diamant bezette gouden ring met bijbehorend foedraal en documentatie, geschenken door Koning Willem I aan een familie in Vreeswijk aan de Vaart, als dankbetuiging voor een overnachting aldaar. Vervaardiger: onbekend; goud, glas, diamant (ring), leer, karton, zijde, metaal (foedraal) en papier; ring: 2,2 × 2,3 × 1,8 cm; foedraal: 3,3 × 3,3 cm.

Herkomt: Willem I, Koning der Nederlanden (1772-1843); schenking aan familie Both, Vreeswijk aan de Vaart, 1820; John van der Vet Juwelier, Amsterdam; dr. R. Wetzlar Blans, Amsterdam, 1980; via vererving, particuliere collectie; Steltman Juwelier, Den Haag. Aankoop: Steltman Juwelier, Den Haag, door bemiddeling van de heer F. Brom. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummers: RL42551-1 t/m -3.

Kunstnijverheid**1680-1787**

Wijnglas met gravures van Oranjeboom en wapens van Willem V (1748-1806) en Wilhelmina van Pruisen (1752-1820). Graveur: Izaak Spaan; Engels loodglas (circa 1680); diamantgravure (1787); 15,1 x Ø 7,3 (kelk) x Ø 8,4 (voet) cm. Herkomst: collectie H.C. van Vliet, Amsterdam. Aankoop: kunsthandel Frides Laméris, Amsterdam. Verworven met steun het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummer: RL42546.

1823-1825

Vier delen van het huwelijksservies van Louise, Prinses van Pruisen (1808-1870) en Frederik, Prins der Nederlanden (1797-1881). Fabrikant: Königliche Porzellan-Manufaktur Berlin, Berlijn (DE). Ovale schaal met polychrome bloemdecoratie; porselein; 3,4 x 26,4 cm; gehoepte ovale schaal met polychrome bloemdecoratie; porselein; 4,8 x 29,7 cm; twee borden met verschillende polychrome bloemdecoraties; porselein; Ø 24,5 cm.

Herkomst: Frederik Wilhelm III van Pruisen (1770-1840); schenking aan Louise, Prinses van Pruisen (1808-1870), 1825. Aankoop: veiling Kunsthaus Lempertz Berlin, Gronet Auction / Auktion 1084-Sammlung Gronet, 3 mei 2017, lotnr. 126, 127 en 128. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummers: RL42539 t/m RL42542.

Numismatiek**Circa 1691**

Penning, *Willem III, heerser over vier rijken*, 1691. Munt van Holland / Daniël Koene. Goud; 37,9 x 34 mm, 45,51 gram.

Aankoop: particuliere collectie. Verworven met steun van het Dr. A.J. Bemolt van Loghum Slaterus Fonds. Inventarisnummer: RL42561.

Prenten**1689**

Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Arlequin Deodat, et Pamirge Hypochondriaques*.

Ets op papier, blad: 60,1 x 46,7 cm; moet: 38,5 x 39,8 cm; voorstelling: 33,8 x 38,6 cm.

Aankoop: veiling Bubbe Kuyper, Haarlem, veiling 66, 30 mei-2 juni 2017, lotnr. 5780. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummer: RL42548.

1691

Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Aankomst van Koning-Stadhouder Willem III op Honselaarsdijk*.

Ets op papier, blad: 41,2 x 49,2 cm; moet: 33,6 x 44,8 cm; voorstelling: 32,7 x 43,9 cm.

Aankoop: veiling Bubbe Kuyper, Haarlem, veiling 66, 30 mei-2 juni 2017, lotnr. 5784. Verworven met

steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummer: RL42549-1.

Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Intrede van Koning-Stadhouder Willem III door de triomfboog bij het Buitenhof*.

Ets op papier, blad: 36,6 x 47,9 cm; moet: 33,2 x 44,1 cm; voorstelling: 32,3 x 43,2 cm.

Aankoop: veiling Bubbe Kuyper, Haarlem, veiling 66, 30 mei-2 juni 2017, lotnr. 5784. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummer: RL42549-2.

Schilderijen**1675-1699**

Omgeving van Charles Boit (1662-1727), *Set van twee miniatuurportretten met afbeeldingen van Willem III, prins van Oranje (1650-1702) en Mary II Stuart, Koningin van Engeland (1662-1695)*.

Email, goud/koper, bergkristal, zijde; miniatuur, per stuk: 3,5 x 2,5 x 0,8 cm; beiden in gouden lijstje met monogram, glaasje van bergkristal en bevestigingsmiddel zodat de miniaturen om de pols gedragen kunnen worden; lijst: 8,1 x 2,6 x 0,4 cm, lint: 90 mm en 6,3 x 2,6 x 0,6 cm; lint: 74 mm. Herkomst: bewoners Huis 't Velde, Warnsveld; daarna, via vererving, familiebezit particuliere collectie; Veilinghuis Peerdeman B.V., Utrecht.

Aankoop: Veilinghuis Peerdeman B.V., Utrecht, veiling 81, 26 maart 2017, lotnr. 2396. Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummers: RL42528 en RL42529.

Circa 1689

Elias van den Broeck (1649/1650-1708), *Vivat Rex*. Olieverf op doek, dagmaat: 55 x 46,7; doekmaat: 56,5 x 48,5 cm; in nieuwe houten lijst, 70,7 x 62 x 5,5 cm.

Herkomst: particuliere collectie, België, sinds halverwege 19de eeuw; Hôtel de Ventes Horta, Brussel (BE), 2 februari 2016, lotnr. 212; Koetser Gallery, Zürich (CH), 2016. Aankoop: Koetser Gallery, Zürich (CH). Verworven met steun van het Fonds Voluntariaat Paleis Het Loo. Inventarisnummer: RL42550.

ONTZAMELDE STUKKEN

Eretekens, Kostuums & Textiel

Gevolggevend aan de wens van de eigenaren, aan wie in 2016 reeds een gedeelte van de aan Paleis Het Loo in bruikleen gegeven stukken werd geretourneerd, werden in 2017 de laatste nog op Paleis Het Loo aanwezige bruiklenen terugbezorgd aan de bruikleengevers.

1900-1949

Onbekende vervaardiger; *Cape en mantilla van een edelvrouwe van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem*. Kunstzijde, zijde, katoen, wol; 145 cm. Inventarisnummers: X19950051-1 en -2.

Herkomst: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem tot 1995; Paleis Het Loo 1995-2017. Retour bruikleengever: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Berkel-Enschot.

Onbekende vervaardiger; *Uniform van een ridder grootkruis, lid van het consistorium, dignitaris van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem*. Wol, gouddraad, kunstzijde; 136 cm. Inventarisnummers: X19960019-1 en -2.

Herkomst: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem tot 1996; Paleis Het Loo 1996-2017. Retour bruikleengever: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Berkel-Enschot.

Tot 1995

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, ridder grootkruis, versierselen, versiersel klein model, reversversiersel en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 62,8 x 51,7 mm. Inventarisnummer: X19950039-1 t/m-5.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, ridder commandeur met ster, versierselen, versiersel klein model, reversversiersel en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 89,8 x 90,5 mm. Inventarisnummers: X19950040-1 t/m -5.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, ridder commandeur met ster, versierselen, versiersel klein model en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 65,9 x 52 mm. Inventarisnummers: X19950041-1 t/m -4.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, ridder commandeur met ster, versierselen, versiersel klein model, reversversiersel en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 65,4 x 52,5 mm. Inventarisnummers: X19950042-1 t/m -4.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, edelvrouwe commandeur, versierselen, versiersel klein model, reversversiersel en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 63,6 x 52,4 mm.

Inventarisnummers: X19950043-1 t/m -4.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, ridder, reversversiersel en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 8,4 mm. Inventarisnummers: X19950044-2 en -3.

Onbekende vervaardiger; *Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Vaticaan, edelvrouwe, versiersel, versiersel klein model en etui*. Metaal [vergulde], email, zijde; 46,7 x 37,4 mm. Inventarisnummers: X19950045-1 t/m -3.

Onbekende vervaardiger; *Uniform van een ridder grootkruis van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, bestaande uit een cape en baret*. Leer, gouddraad, wol, zijde, kunstzijde; lengte cape: 130 cm; baret: 22,5 x 21,5 cm. Inventarisnummer: X19950049-1 en -2.

Onbekende vervaardiger; *Uniform van een ridder grootkruis van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, bestaande uit een cape en baret*. Katoen, gouddraad, wol, zijde, kunstzijde; lengte cape: 126 cm; baret: 6,5 x 21 cm. Inventarisnummer: X19950050-1 t/m X19950050-2.

Onbekende vervaardiger; *Mosetta, behorend bij een uniform van een prelaat van de Ridderorde van het Heilig Graf*. Zijde, katoen. Inventarisnummer: X19950052.

Herkomst: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem tot 1995; Paleis Het Loo 1995-2017. Retour bruikleengever: Landscommanderij Nederland van de Ridderorde van het Heilig Graf van Jeruzalem, Berkel-Enschot.

Kostuums & Textiel

Voorafgaand aan de in 2010 op Paleis Het Loo gehouden tentoonstelling *In de Koninklijke Poppenkraam. De poppenkraam van Koningin Juliana* werd in 2009 een omvangrijke verzameling koninklijke poppen overgebracht naar Paleis Het Loo voor onderzoek en basisregistratie. Na te zijn opgesteld in de tentoonstelling, bleef de in 2009 ontvangen poppencollectie als langdurig bruikleen in Apeldoorn, aangevuld met nog enkele nieuw door de bruikleengever ontvangen poppen die in een later stadium aan deze verzameling werden toegevoegd. Met het oog op de collectieverhuizingen voorgaand aan de Vernieuwing & Verbouwing van Paleis Het Loo, in combinatie met de conclusie dat deze poppen in de nabije toekomst niet zullen worden gebruikt in museale presentaties van Paleis Het Loo, werd in goed overleg met de bruikleengever besloten dit bruikleen per december 2017 te beëindigen.

1905-2010

Verzameling van 669 poppen in verschillende klederdrachten met verschillende afmetingen. Gedetailleerde objectenlijst op aanvraag beschikbaar. Herkomst: Stichting Historische Verzamelingen van het

Huis Oranje-Nassau, tot 2009; Paleis Het Loo, 2009-2017. Retour bruikleengever: Stichting Historische Verzamelingen van het Huis Oranje-Nassau, Den Haag.

Kunstnijverheid

Naar aanleiding van de voorbereidingen rond de actuele collectieverhuizing van Paleis Het Loo is het bruikleen van een bijzonder juweel op verzoek van de bruikleengever beëindigd. Omdat het een stuk betreft dat zeer specifiek toepasbaar is binnen de collectie van Paleis Het Loo én uitstekend past in toekomstig te vertellen verhalen bij de herinrichting van het museum, is met de bruikleengever reeds overleg geweest over het mogelijk opnieuw in bruikleen vragen van dit stuk ter gelegenheid van de heropening van het museum in 2021.

1825-1849

Onbekende vervaardiger; *Medaillon met foto van Koningin Sophie (1818-1877)*. Goud; diamant, 3,1 x 2,1 x 0,5 cm. Inventarisnummer: X19870007.

Herkomst: Sophie, Prinses van Württemberg; Woltera Geertruida Schimmelpenninck-gravin van Limburg Stirum; via vererving, familiebezit; Jkvr. L.C.E. Schimmelpenninck-de Brauw; Paleis Het Loo 1987-2017. Retour bruikleengever: Erven Jkvr. L.C.E. Schimmelpenninck-de Brauw; jhr. L.G. Schimmelpenninck, Olst.

Meubelen & Schilderijen

Ter voorbereiding op de uithuizing van de collecties in het hoofdgebouw werden de afgelopen twee jaar verschillende bruikleendossiers onder de loep genomen. Het langdurig bruikleen van Museum Het Valkhof in Nijmegen bleek in aanmerking te komen voor beëindiging: in het verleden werden deze stukken ter aankleding overgebracht naar Paleis Het Loo, maar ze werden geen van allen nog (semipermanent) geëxposeerd. In 2017 werden deze stukken dan ook geretourneerd aan de bruikleengever.

1762

Onbekend vervaardiger, *Stadhoudersstoel van Nijmegen, met bijbehorend voetenbankje*. Hout; lindenhout; katoen; messing; gouddraad. Inventarisnummers: X19920001-1 en -2 (C.XI2a en C.XI2b).

Herkomst: Museum Het Valkhof, tot 1992; Paleis Het Loo, 1992-2017. Retour bruikleengever: Museum het Valkhof, Nijmegen.

Circa 1904

Hendricus Aloysius Wilhelminus Maria Bogaerts (1877-1933), *Staatsieportret van Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962)*. Olieverf op doek, 206 x 145 cm. Inventarisnummer: X19770023 (C.XVI.223).

Herkomst: Museum Het Valkhof, tot 1977; Paleis

Het Loo, 1977-2017. Retour bruikleengever: Museum het Valkhof, Nijmegen.

1923

Augustinus Franciscus Henri Falise (1875-1936), *Buste van brons voorstellende Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962)*. Brons, 83 x 74 x 41 cm. Inventarisnummer: X19770025 (C.III.A.114).

Herkomst: Museum Het Valkhof, tot 1977; Paleis Het Loo, 1977-2017. Retour bruikleengever: Museum het Valkhof, Nijmegen.

1948

Willy Sluiter (1873-1949), *Portret van Juliana, Koningin der Nederlanden (1909-2004)*. Olieverf op doek, lijst: 135 x 98 x 6 cm, voorstelling: 115,5 x 80 cm. Inventarisnummer: X19770022 (C.XVI.224).

Herkomst: Museum Het Valkhof, tot 1977; Paleis Het Loo, 1977-2017. Retour bruikleengever: Museum het Valkhof, Nijmegen.

Penningen, Schilderijen & Vervoermiddelen

Ter voorbereiding op de uithuizing van de collecties in het hoofdgebouw werden de afgelopen twee jaar verschillende bruikleendossiers onder de loep genomen. Een aantal stukken uit het langdurig bruikleen dat Paleis Het Loo ontving van het Rijksmuseum bleek in aanmerking te komen voor beëindiging: in het verleden werden deze stukken in meerdere etappes overgebracht naar Paleis Het Loo voor opname in de permanente opstelling, maar ze werden de afgelopen jaren geen van allen nog (semipermanent) geëxposeerd. In 2017 werden deze stukken dan ook geretourneerd aan de bruikleengever. Voor de overige stukken, die wel van belang blijven voor de (her)inrichting van Paleis Het Loo is een nieuwe bruikleenovereenkomst afgesloten met het Rijksmuseum.

Circa 1510

Noord Nederlandse school, *Jan III graaf van Egmond (1441-1516)*. Olieverf op papier op paneel, 31,5 x 25,4 x 4 cm. Inventarisnummer: X19940001 (NM-8119 X).

Noord Nederlandse school, *Magdalena van Werdenberg (1464-1538)*. Olieverf op papier op paneel, 30,1 x 25,9 x 4 cm. Inventarisnummer: X19940002 (NM-8119 X).

Herkomst: Victor de Stuers; schenking aan Rijksmuseum, Amsterdam; Rijksmuseum, tot 1994; Paleis Het Loo, 1994-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1691

Daniel Drappentier (1671-1721) naar ontwerp van Romeyn de Hooghe (1645-1708), *Beloningspenning voor de Dichters die de Overtocht naar Engeland bezongen*. Goud; 46,4 mm, 103,74 gram.

Inventarisnummer: X20010006 (VG1-1523).

Herkomst: In bezit geweest van P.H. van Gelder; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1766-1767

Dirk Schel, Jan de Meijer, *Stadhoudersstoel met kussen en voetenbank, stad Groningen*. Notenhout, zijde, metaaldraad; stoel: 160 x 64 x 57 cm; voetenbank: 18 x 74 x 60 cm; kussen: 23,5 x 49 x 41 cm. Inventarisnummers: X20050002-1a, -1b en -2 (BK-NM-1137-1139).

Herkomst: Rijksmuseum, tot 2005; Paleis Het Loo, 2005-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1768

Onbekende vervaardiger, *Stadhoudersstoel met kussen en voetenbank, verguld, met groen bekleed*. Notenhout, zijde, metaaldraad; stoel: 135 x 77 x 75,5 cm. Inventarisnummers: X20050003-1a, -1b en -2 (BK-AM-25-1-2).

Herkomst: Rijksmuseum, tot 2005; Paleis Het Loo, 2005-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1780

J.G. Holtzhey (1726-1808) naar ontwerp van Nicolaas Meyers, *Beloningspenning van het Genootschap Kunst wordt door Arbeid verkregen*. Zilver; 49,2 mm, 43,1 gram. Inventarisnummer: X20010007 (VG1-2819).

Herkomst: verleend aan Olivier Porjeere; in bezit geweest van J.M. van Gelder-Nijhoff; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1784-1787

Johannes Michael Lageman (1753-1809), *Beloningspenning van het Wapengenootschap Tot Nut der Schutterij*. Zilver; 33,3 mm, 13,27 gram. Inventarisnummer: X200100011 (VG10-113).

Herkomst: verleend aan G.R. van Wesel, 1784/1787; in bezit geweest van P.H. van Gelder; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1791

J.G. Holtzhey (1726-1808), *Beloningspenning van het Genootschap tot Verdediging der Christelijken Godsdienst*. Zilver; 61,4 mm, 91,34 gram. Inventarisnummer: X20010009 (VG1-3000).

Herkomst: verleend aan Allard Hulshoff (1734-1794); in bezit geweest van P.H. van Gelder; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1795

Onbekende vervaardiger, *Beloningspenning van Comité Revolutionair te Groningen*. Goud; 47,8 mm, 50,21 gram. Inventarisnummer: X20010010 (VG1-3050).

Herkomst: verleend aan Antonius van Peer, 1795; in bezit geweest van P.H. van Gelder; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

Circa 1825

Jacobus Josephus Eeckhout (1793-1861), *Portret van Jonkheer Theodorus Frederik van Capellen, vice-admiraal*. Olieverf op paneel, in vergulde profiellijst met ornamenten op de verstekken; dagmaat: 29,5 x 23 cm; lijst: 46 x 38,8 x 5,5 cm. Inventarisnummer: X19970011 (SK-A-4058).

Jacobus Josephus Eeckhout (1793-1861), *Portret van Petronella de Lange, echtgenote van Jonkheer Theodorus Frederik van Capellen*. Olieverf op paneel, in vergulde profiellijst met ornamenten op de verstekken; dagmaat: 29,5 x 23 cm; lijst: 46 x 38,8 x 5,5 cm. Inventarisnummer: X19970012 (SK-A-4059).

Herkomst: Rijksdienst Beeldende Kunst, tot 1985; Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden / Paleis Het Loo, vanaf 1985; overdracht beheer rijkscollectie aan het Rijksmuseum, 1997; Paleis Het Loo, tot 2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1850-1900

Onbekende vervaardiger, *Duwslee*. Hout; 100 x 75 x 110 cm. Inventarisnummer: X19980004 (BK-18747).

Herkomst: Rijksmuseum, tot 1998; Paleis Het Loo, 1998-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1875-1899

Onbekende vervaardiger, *Penningkast, genre Hollandse Renaissance*. Hout, mahoniehout, eikenhout, glas, messing; 105 x 45 x 57 cm. Inventarisnummer: X19820017 (NM-8119 X).

Onbekende vervaardiger, *Penningkast, genre Hollandse Renaissance*. Hout, mahoniehout, eikenhout, glas, messing; 105 x 45 x 57 cm. Inventarisnummer: X19820018 (NM-8119 X).

Herkomst: Rijksmuseum, tot 1982; Paleis Het Loo, 1982-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

1905

Onbekende vervaardiger, *Medaille voor Trouwe Dienst, Nederland (Koninkrijk), voor personeel in koninklijke dienst*. Brons, katoen, 42,6 x 36,4 mm; lint: 37 mm, 29,33 gram. Inventarisnummer: X20010012 (VG11-69-a).

Herkomst: Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

Onbekend

J.G. Holtzhey (1726-1808), *Beloningspenning van de Eerste Prebende- of Lijfrente-Sociëteit te Amsterdam*. Goud; 35,6 mm, 19,63 gram. Inventarisnummer: X20010008 (VG1-2819).

Herkomst: verleend aan Gerardus de Waal (1742-1815); in bezit geweest van P.H. van Gelder; in bezit geweest van J.H. van Geuns; Rijksmuseum, tot 2001; Paleis Het Loo, 2001-2017. Retour bruikleengever: Rijksmuseum, Amsterdam.

Prenten

In aanloop naar de aanstaande Vernieuwing & Verbouwing van Paleis Het Loo, is achter de schermen reeds een start gemaakt met het sorteren van de depotcollecties in drie categorieën: 1) bewaren, 2) nominatielijst voor afstoten en 3) voorstel tot retour bruikleengever. In dit kader wordt er gewerkt aan het sorteren en ontdebellen van de prentencollectie van de Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau (GVON), in langdurig bruikleen bij Paleis Het Loo. De GVON heeft de wens geuit om dubbelen uit deze collectie een andere bestemming te geven. In 2017 resulteerde dit in de teruggave van 164 prenten, waarvan in alle gevallen identieke, kwalitatief betere exemplaren aanwezig zijn in de collectie van Paleis Het Loo.

1597-1950

Verzameling prenten in verschillende technieken met verschillende afmetingen. Gedetailleerde objectenlijst op aanvraag beschikbaar. Herkomst: Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Den Haag; Paleis Het Loo, tot 2017. Retour bruikleengever: Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Den Haag.

Ter gelegenheid van het onderzoek naar de prentencollectie van de GVON, ter voorbereiding op beëindiging van het bruikleen van de geselecteerde dubbelingen, werd een werk ontdekt dat de GVON in het verleden zelf in bruikleen ontving. De eigenaar van dit stuk gaf te kennen het graag retour te willen ontvangen en in nauw overleg met de GVON werd dit bruikleen dan ook beëindigd en in 2017 retourneerde Paleis Het Loo deze prent rechtstreeks aan de oorspronkelijke eigenaar.

Onbekend

Onbekende vervaardiger; *Oorkonde ter herinnering aan Juliana van Stolberg (1506-1580)*.

Inventarisnummer: A2930. Herkomst: Koninklijk Huisarchief, Den Haag; Geschiedkundige Vereniging

Oranje-Nassau, Den Haag, vanaf 1952; Paleis Het Loo tot 2017. Retour bruikleengever: Koninklijk Huisarchief, Den Haag.

Schilderijen

Enkele jaren geleden werd een tweetal schilderijen aangetroffen in een van de depots, waarvan de herkomst onbekend was, net als sinds wanneer ze in de collectie aanwezig waren. Wel was bekend dat ze al sinds de opening van Paleis Het Loo in 1984 niet zijn getoond aan het publiek. Dossieronderzoek wees uit dat het een tweetal bruiklenen betrof dat sinds 1975 in huis was, destijds nog met de intentie om ze een plek te geven in de vaste opstelling van het nieuw te openen museum. Het lag dus voor de hand om deze beide staatsieportretten te retourneren aan de bruikleengever en in goed overleg met hen gebeurde dit in 2017.

Circa 1904

(Vermoedelijk) Hendricus Aloysius Wilhelminus Maria Bogaerts (1877-1933), *Staatsieportret van Hendrik, hertog van Mecklenburg (1878-1934)*. Olieverf op doek, 147 × 94 cm. Inventarisnummer: X19750008 (718). Herkomst: Van Abbemuseum, Eindhoven, tot 1975; Paleis Het Loo 1975-2017. Retour bruikleengever: Van Abbemuseum, Eindhoven.

(Vermoedelijk) Hendricus Aloysius Wilhelminus Maria Bogaerts (1877-1933), *Staatsieportret van Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962)*. Olieverf op doek, 146 × 91 cm. Inventarisnummer: X19750009 (719). Herkomst: Van Abbemuseum, Eindhoven, tot 1975; Paleis Het Loo 1975-2017. Retour bruikleengever: Van Abbemuseum, Eindhoven.

Naar aanleiding van de voorbereidingen rond de actuele collectieverhuizing van Paleis Het Loo is het bruikleen behorend tot de Stichting S.M. Lankhout en M. Lankhout-jonkvrouwe De Lannoy in overleg met de bruikleengever beëindigd. Het schilderij werd op diens verzoek overgebracht naar het Cavaleriemuseum in Amersfoort, waar zich reeds een serie overige bruiklenen van deze Stichting bevindt.

1918

Józef Goethals, *Portret van Jonkheer Lodewijk David Cornelis de Lannoy*. Olieverf op doek, dagmaat: 66,3 × 51,5 cm, in klassieke eikenhouten lijst, 79,4 × 64,5 × 4 cm. Inventarisnummer: X19800001 (9071).

Herkomst: Stichting S.M. Lankhout en M. Lankhout-jonkvrouwe De Lannoy, tot 1980; via vererving, J.Th.W. van Stappershoef, tot 1980; Paleis het Loo 1980-2017. Retour bruikleengever: Erven J.Th.W. van Stappershoef; E.S.H. van Stappershoef, Zoetermeer.

Schilderijlijsten

Tijdens het uithuizen van de depotcollectie in 2015-2016 werd een drietal schilderijlijsten aangetroffen waarvan de bijbehorende schilderijen al in een eerder stadium waren teruggekeerd naar de collectie van de Koninklijke Verzamelingen in Den Haag. De lijsten gingen in 2017, op verzoek van de bruikleengever, eveneens retour Den Haag om ze te kunnen herenigen met de schilderijen.

1850-1899

Onbekende vervaardiger; originele lijst voor het schilderij *Stilleven met dood wild en vruchten* van schilder C.S. Stortenbeker uit de collectie van de Koninklijke Verzamelingen in Den Haag (inv.nr. SC/1360). Hout; p ate [vergulde], 108 x 99 x 7 cm. Inventarisnummer: RL30510.

Herkomst: Koninklijke Verzamelingen; Paleis Het Loo tot 2017. Retour bruikleengever: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

Onbekende vervaardiger; originele lijst voor een schilderij door schilder Krabbe uit de collectie van de Koninklijke Verzamelingen in Den Haag (inv.nr. SC/0813 of SC/1507). Hout; p ate [vergulde], 175 x 191 x 13 cm. Inventarisnummer: RL30514.

Herkomst: Koninklijke Verzamelingen; Paleis Het Loo tot 2017. Retour bruikleengever: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

Circa 1853

Onbekende vervaardiger; originele lijst voor het schilderij *Bezoek van Koning Willem III op Nederlandsche Mettraj, 18 febr 1853* van schilder Jacobus Pelgrom uit de collectie van de Koninklijke Verzamelingen in Den Haag (inv.nr. SC/1161). Hout; p ate [vergulde], 237 x 165 x 12 cm. Inventarisnummer: RL30484.

Herkomst: Koninklijke Verzamelingen; Paleis Het Loo tot 2017. Retour bruikleengever: Koninklijke Verzamelingen, Den Haag.

TENTOONSTELLINGSVERKEER

Inkomende bruiklenen

Voor de volgende eigen tentoonstellingen en presentaties ontving Paleis Het Loo in 2017 in totaal 1.417 (sets) objecten in bruiklenen van externe partijen:

- *Gala-glasberline, trouwkoets van Prinses Margriet & Pieter van Vollenhoven* 10 januari tot en met 4 juni 2017
- *Aanwinsten voor Paleis Het Loo - 2016* 14 maart 2017 tot en met 7 januari 2018
- *Chapeaux! de hoeden van Koningin Beatrix* 22 maart tot en met 29 oktober 2017
- *Paleisreis 2017-2020* 20 mei 2017 tot en met 31 december 2020

- *Blauw & Bont. Delfts blauw in de paleistuin* 23 mei tot en met 1 oktober 2017
- *Winterpaleis Het Loo haalt alles uit de kast* 16 december 2017 tot en met 7 januari 2018

Uitgaande bruiklenen

Hoewel Paleis Het Loo sinds 1 januari 2017 een bruikleenstop heeft ingesteld, heeft het enkele uitzonderingen gemaakt. Doorslaggevende reden was dat de aangevraagde objecten essentieel waren voor de betreffende exposities. Aan de volgende tentoonstellingen en presentaties van andere instellingen werden 38 (sets) objecten uit de collecties van Paleis Het Loo als tijdelijk bruikleen ter beschikking gesteld:

Goede Hoop. Zuid-Afrika en Nederland vanaf 1600 (18 februari tot en met 21 mei 2017), Rijksmuseum, Amsterdam. In bruikleen afgestaan: Jurk, tasje en vlag, "Oranje-Vrijstaat", vervaardiger: onbekend. Inventarisnummers: RL9667-a t/m -c.

Een Koninklijk Paradijs. Aert Schouman en de verbeelding van de natuur (19 februari tot en met 17 september 2017), Dordrechts Museum, Dordrecht. In bruikleen afgestaan: Schilderij, *Oerang-oetan van Willem V (1748-1806)*, schilder: Tethart Philipp Christian Haag (1737-1812); tekening: *Civetkat*, tekenaar: Aert Schouman (1710-1792). Inventarisnummers: B2383 en RL7342.

It's a men's world. Mannentassen (5 maart tot en met 2 juli 2017), Tassenmuseum Hendrikje, Amsterdam. In bruikleen afgestaan: Stokbeurs, *Geborduurde stokbeurs, door Koning-Stadhouder Willem III geschonken aan zijn leermeester, Professor Bornius*, vervaardiger: onbekend. Inventarisnummer: C111.

OBA & Modemuze (16 maart tot en met 2 juli 2017), Openbare Bibliotheek Amsterdam, Amsterdam. In bruikleen afgestaan: Japon, *Avondjapon van Koningin Juliana en Prinses Margriet*, couturier: mogelijk Erwin Roger Dolder (1928-1970). Inventarisnummer: RL40782.

Atlas van Apeldoorn: De Naald (7 april tot en met 21 oktober 2017), CODA Apeldoorn, Apeldoorn. In bruikleen afgestaan: Kroon, *Kroon, geel met rood gekleurd metaal, deel van het hek rondom de Naald,  een van een serie van vier*, vervaardiger: onbekend. Inventarisnummer: RL27782-4.

Feestelijke presentatie ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Koning Willem-Alexander (24 april tot en met 24 juli 2017), Schiphol Group, Schiphol. In bruikleen afgestaan: Assemblage, *Portret van Willem-Alexander, Koning der Nederlanden (1967)*,

beeldhouwer: Diederick Kraaijeveld; Tuinvaas, *Replica van Delfts Blauwe tuinvaas, model Erdigg Hall*, fabrikant: Tichelaars Koninklijke Makkumer Aardewerk- en Tegelfabriek BV. Inventarisnummers: A9112 en TEN263-11.

Feestelijke presentatie ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Koning Willem-Alexander (27 april tot en met 18 mei 2017), Koninklijk Paleis op de Dam, Amsterdam. In bruikleen afgestaan: Boeket, *Reconstructie van het bruidsboeket van H.K.H. Prinses Máxima (1971)*, bloemist: De Akelei bloemsierkunst; Sieraad, *Replica van het huwelijksdiadeem van H.K.H. Prinses Máxima (1971)*, juwelier: Brus Crown Art. Inventarisnummers: RL8598 en TEN0024.

Roofkunst (12 mei tot en met 27 augustus 2017), TerBorch Stichting, Deventer. In bruikleen afgestaan: Schilderij, *Vivat Oraenge*, schilder: Jan Davidsz. de Heem (1606-1684). Inventarisnummer: RL9422.

Everything You Always Wanted To Know About Toilets, But Were Afraid To Ask (18 mei 2017 tot en met 7 januari 2018), Cube Design Museum, Kerkrade. In bruikleen afgestaan: Stoel, *Bidet of bidetstoel*, vervaardiger: onbekend; Stoel, *Nachtgemak*, vervaardiger: onbekend. Inventarisnummers: KP724 en KP1539.

Groene Weelde (31 mei tot en met 3 september 2017), Kasteel de Haar, Haarzuilens. In bruikleen afgestaan: Plant, *Anthurium andreanum* (Araceae, twee stuks); plant, *Begonia sp. - Rex groep* (Begoniaceae, vier stuks); plant, *Dyckia sp.* (Bromeliaceae, twee stuks); plant, *Tradescantia spathacea* (Commelinaceae, twee stuks); plant, *Ctenanthe burle-marxii* (Marantaceae, vier stuks); plant, *Ruellia devosiana* (Acanthaceae, vier stuks). Inventarisnummers: PHL1044, PHL1045, PHL0740, PHL0552, PHL0699 en PHL0956.

Uit de Mode. De inloopkast van het museum (8 juli tot en met 22 oktober 2017), Centraal Museum, Utrecht. In bruikleen afgestaan: Mantel, *Zijden mantel van Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962)*, couturier: Joan Praetorius (1899-1984). Inventarisnummer: MU/4162.

Vrouwen van Oranje. Portretten van vijf Koninginnen (30 september 2017 tot en met 11 februari 2018), Museum Jan Cunen, Oss. In bruikleen afgestaan: Prent, *Koningin-Weduwe, Emma (1858-1934)*, vervaardiger: onbekend; schilderij, *Portret van Beatrix (1938), Koningin der Nederlanden*, schilder: Sylvia Willink (1944); pastel, *Vorstudie staatsieportret van Wilhelmina, Koningin der Nederlanden (1880-1962)*, pasteltekenaar: Willem Gerard Hofker (1902-1981); schilderij, *Portret van Juliana, Koningin der Nederlanden (1909-2004)*, schilder: Piet van der Hem (1885-1961). Inventarisnummers: RL26535, RL40126, RL41870 en X20040002.

Naast de bovengenoemde tijdelijke bruiklenen werd ook gewerkt aan een aantal nieuwe dossiers voor langdurig uitgaand bruikleen, om gedurende de periode dat Paleis Het Loo gesloten ook op andere externe locaties delen van de collectie te kunnen exposeren. In 2017 werden in totaal 21 (sets) objecten uit de collecties van Paleis Het Loo in langdurig bruikleen ter beschikking gesteld:

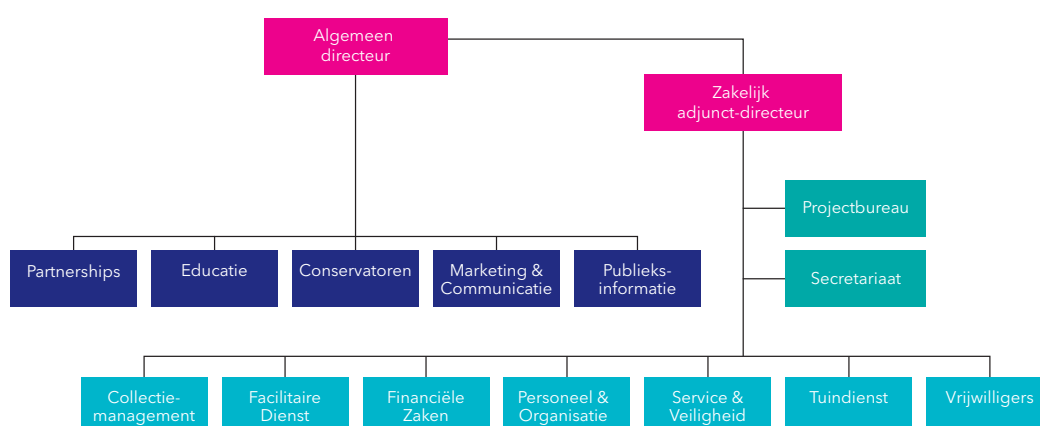
Langdurig bruikleen aan het Rijksvastgoedbedrijf, met het oog op permanente plaatsing in de ruimtes van het Binnenhof, Den Haag. In bruikleen afgestaan: Schildering, *Set van vier allegorische voorstellingen van de vier Elementen, in grisaille*, schilder: Dirk van der Aa (1731-1809); schilderij, *Bovendeurstuk met kinderen verbeeldende de wijnoogst, in grisaille*, schilder: Dirk van der Aa (1731-1809); schilderij, *Set van vier bovendeurstukken in grisaille voorstellende vier continenten met putti*, schilder: Dirk van der Aa (1731-1809); schilderij, *Set van drie bovendeurstukken met mythologische paren*, schilder: Johann Heinrich II Keller (1692-1765). Inventarisnummers: HtB236, HtB237, HtB238, HtB239, HtB244, RL26044-1 t/m -4 en RL26045-1 t/m -3.

Langdurig bruikleen aan de Vereniging Hendrick de Keyser, ter permanente inrichting van museum pand Villa Rams Woerthe, Steenwijk. In bruikleen afgestaan: Meubilair, *Set van negen stuks gietijzeren tuinmeubilair, bestaande uit één tuinbank, vier stoelen zonder armleuning en vier stoelen mét armleuning*, vervaardiger: onbekend. Inventarisnummers: L3706-b, L3706-f, L3706-h, L3706-i, L3706-j, L3706-k, L3706-m, L3706-p en L3706-s.

Deel II

MEDEWERKERS

ORGANOGRAM EN PERSONEELSBESTAND

STICHTING PALEIS HET LOO NATIONAAL MUSEUM

Directie:

Algemeen directeur:

drs. M.P. (Michel) van Maarseveen

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Apeldoorn Marketing.
- Lid Raad van Adviseurs Vereniging Rembrandt.
- Lid Veluws Attractie Overleg.
- Lid Toeristisch Platform Apeldoorn.
- Lid stuurgroep CollectieCentrum Nederland.
- Lid Werkgroep Bekostiging Musea.
- Adviseur Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau.
- Adviseur Stichting Kastelen, Buitenplaatsen en Landgoederen.

Zakelijk adjunct-directeur:

drs. P.L. (Pien) Harms

Belangrijkste nevenfuncties:

- Vicevoorzitter Cao-delegatie De Museumvereniging.
- Lid Financiële adviesgroep en projectgroep Organisatie & Samenwerking van het CollectieCentrum Nederland.

Managementteam:

Hoofdconservator:

prof. dr. J.B.H. (Johan) de Haan

Nevenfuncties:

- Bijzonder hoogleraar Toegepaste Kunsten en Kunstnijverheid vanwege de Ottema-Kingma Stichting (OKS) aan de Radboud Universiteit, Nijmegen.
- Lid van de adviescommissie Monumentenzorg Prins Bernhard Cultuurfonds, Amsterdam.
- Secretaris Vereniging Hendrick de Keyser, Amsterdam.
- Bestuurslid Stichting 'Je Maintiendrai Nassau', Den Haag.
- Lid Beheer Advies Commissie van de Stichting Geldersch Landschap en Kastelen, Arnhem.
- Voorzitter Stichting Mr. J.W. Frederiks, Den Haag.

Collectiemanagement:

Master of Museology F. (Fabienne) van Beek

Nevenfunctie:

- Bestuurslid Nederlands Bakkerijmuseum, Hattem.

Educatie:

drs. M. (Marlies) van Ravenswaaij-Mencke

Facilitaire Dienst:

F. (Fred) van Bussel

Financiële Zaken:

K. (Koen) van Rantwijk

Service & Veiligheid:

D.J. (Dik) Versluis

Vrijwilligers:

drs. E. (Else) de Boer

Tuindienst:

W. (Willem) Zieleman

Nevenfuncties:

- Bestuurslid Gilde van Tuinbazen.
- Lid Klankbordgroep restauratie park Huis Doorn, Doorn.
- Adviseur beplantingen Wasserburg Anholt, Isselburg (DE).
- Lid Comité van Aanbevelingen heraanleg tuin van Kasteel Brederode, Vianen.

Personeel & Organisatie:

drs. P.L. (Pien) Harms

Marketing & Communicatie:

S.M.W.L. (Susanne) te Riet ook genaamd Scholten

Projectleider:

drs. M. (Marieke) Berendsen

Wetenschappelijke Staf:

Hoofdconservator:

prof. dr. J.B.H. (Johan) de Haan

Conservator Fotografie:

drs. N.P. (Niels) Coppes

Nevenfunctie

- Redactielid Fotografisch Geheugen, orgaan van het Nederlands Fotogenootschap.

Conservator Keramiek en Glas:

drs. K. (Kristin) Duysters

Nevenfuncties:

- Redactielid www.delftsaardewerk.nl.
- Lid klankbord Ceramic, Glass and Stone Conservation, Universiteit van Amsterdam.

Conservator Kostuums en Textiel:

drs. G. (Trudie) Rosa de Carvalho-Roos

Conservator Meubilaire goederen en Kunstnijverheid en woordvoerder Collecties:

dr. P.H. (Paul) Rem

Nevenfuncties:

- Lid Raad van adviseurs van de Vereniging Rembrandt.
- Lid Raad van Adviseurs van Hermitage Amsterdam.
- Vetting member The European Art Fair (TEFAF), Maastricht.

Conservator Museum Kanselarij der Nederlandse Orden en Penningen:

dr. G.P. (George) Sanders

Nevenfuncties:

- Adviseur Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden.
- Bestuurslid Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, tot 2017.
- Bestuurslid Stichting Bovenberg Collecties Spaanse Decoraties.
- Bestuurslid Stichting Uitgeverij Clinkaert.

Conservator Oude Drukken en Bibliothecaris:

drs. A.D. (Anne-Dirk) Renting

Conservator Schilderijen, Prenten en Tekeningen:

dr. H. (Hanna) Klarenbeek

Conservator Tuinen:

ir. R.C. (Renske) Ek.

Nevenfuncties:

- Secretaris Stichting Nationale Planten Collecties.
- Bestuurslid Van Eeden Fonds, www.vaneeden-fonds.nl.
- Coördinator Collectiebeheerders Overleg Nederlandse Vereniging Botanische Tuinen.
- Bestuurslid Sectie Historische Huizen, Museumvereniging.

Ondernemingsraad:

Voor de zittingsperiode 2016-2018 is de samenstelling van de Ondernemingsraad als volgt: kiesgroep Service & Veiligheid (2 zetels) - M. (Marjan) Broeze en M. (Martijn) Breukers, kiesgroep Wetenschappelijke Staf (1 zetel) - H. (Hanna) Klarenbeek, kiesgroep Facilitaire Dienst (1 zetel) - E. (Edwin) Blankhorst, kiesgroep Algemeen (2 zetels) - L. (Laura) Meerveld en D. (Davitha) van de Kuilen, kiesgroep Tuindienst (1 zetel) - S. (Steven) Scholten. De Ondernemingsraad werd in 2017 bijgestaan door een externe secretaris, M. (Marieke) van Essen.

Personeelsvereniging:

In 2017 zijn de volgende personen teruggetreden: M. (Miriam) Beijen, W. (Wilma) van den Hoek, F. (Francien) Huis in 't Veld en M. (Mariëlle) van Baak. Zij zijn opgevolgd door M. (Michael) Leendertse, M. (Marianne) van de Pol, D. (Davitha) van de Kuilen en H. (Henriëtte) Zwartkruis - penningmeester. De vrijgekomen functie van voorzitter is ingevuld door H. (Hans) Roelofs en J. (Jolanda) Spronk is 2e penningmeester geworden.

Vrijwilligersraad:

Sinds medio 2015 beschikt Paleis Het Loo over een Vrijwilligersraad, gekozen door de vrijwilligers en bestaande uit vijf personen. In 2016 werd de Samenwerkingsovereenkomst tussen de directie van Paleis Het Loo en de Vrijwilligersraad ondertekend. Samenstelling vanaf 1 juni 2017: G. (Gerard) Havekes - voorzitter, M. (Mariëtte) Graafmans - secretaris, R. (Ron) Brummelkamp - plv. voorzitter, H. (Hélène) Klunder - plv. secretaris, I. (Ineke) van Sloten - facilitair coördinator.

PUBLICATIES, LEZINGEN EN SYMPOSIA

Publicaties

Afdeling Educatie

20 april: Voortgezet Onderwijs-netwerkbijeenkomst Cultuurwijzer, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

31 mei: Toelichting aanbod educatieve programma's van Paleis Het Loo, *Tafel van 8*, voor leerkrachten groep 8 van Leerplein055.

14 juni: Presentatie aanbod educatieve programma's op BELEEF!, evenement voor cultuur- en natuuronderwijs, Almeerderstrand, Almere.

10 november: Host voor de studiedag Pabo Commissie Vereniging van Docenten in Geschiedenis en Staatsinrichting in Nederland.

Niels Coppes

Niels Coppes 'Het vroegste groepsportret in de collectie van Paleis Het Loo', in: *Fotografisch Geheugen* Nr. 90 p. 58-59.

Niels Coppes, 4 foto's in *New Photo, Dutch Photography Talent 2017* (xpublishers, Amsterdam 2017) p. 298-301.

Solotentoonstelling met 9 foto's in debatcentrum De Balie, Amsterdam (1 september t/m 1 oktober).

Renske Ek

R.C. Ek & R. Roos, 'Tuinen van Paleis Het Loo', in: *Botanische tuinen in Nederland*, Uitgeverij Natuurmedia (Amsterdam, 2017).

Johan de Haan

'Man uit Beetstersweach staat aan het roer van Paleis Het Loo', reportage over de nieuwe hoofdconservator van Paleis Het Loo, Omrop Fryslân Radio en TV, 1 juli 2017.

'Conservator Loo begint met dichte deur', interview met Johan de Haan, de nieuwe hoofdconservator van Paleis Het Loo, in: *De Stentor*, 30 september 2017.

Johan de Haan, 'L'appartement princier au palais du stadhouder à Leeuwarden 1650-1710', in: Th.W. Gaehtgens e.a. (red.), *Versailles et l'Europe. L'appartement monarchique et princier, architecture, décor, cérémonial*, (Paris/Heidelberg, 2017), 598-619.

Johan de Haan, 'Een royale opgang. De bouwgeschiedenis van de staatsietrap in het paleis van Leeuwarden (1709)', in: *Historisch Tijdschrift Fryslan* 23 (6, november/december 2017), 18-21.

Hanna Klarenbeek

Hanna Klarenbeek en Egge Knol, *Albarta ten Oever (1772-1854). Een vrouw in de kunst*, (Groningen, 2017). Catalogus ter gelegenheid van de gelijknamige tentoonstelling in het Groninger Museum, 15 oktober 2017 t/m 2 april 2018.

Hanna Klarenbeek, 'Een koninklijk portret van een poppenschilderes', in: Jeroen Kapelle, Willemijn Lindenhovius, Helewise Berger en Annemiek Rens (red.), *Leren, weten en werken, Saskia de Bodt*, (z.p., 2017), 18-21.

Paul Rem

Paul Rem, 'Het gezuiverde kerkgebouw', in Huib Leeuwenberg, Henk Slechte en Theo van Staalduine (red.), *De Reformatie. Breuk in de Europese geschiedenis en cultuur*, (Zutphen, 2017), 172-178.

Trudie Rosa de Carvalho

Trudie Rosa de Carvalho, 'De hoeden van Beatrix', in: *Kostuum 2017*, Nederlandse Kostuumvereniging (2017), 22-31.

George Sanders

George Sanders, 'De diefstal uit het Koninklijk Penningkabinet van december 1914', *De Beeldenaar*, nr. 4 (2017), 170-180.

George Sanders, 'Hendrik Verwaaijen, een timmerman met belangstelling voor munten en penningen', *De Beeldenaar*, nr. 5 (2017), 229-241.

George Sanders, 'Katinka van Rood (1913-2000), ontwerper van munten, penningen en onderscheidingen. Een oevrecatalogus', *Jaarboek Oranje-Nassau (2017)*, 108-141.

Willem Zielemans

Willem Zielemans, reisverslag 'Excursie naar Potsdam en Berlijn, 1-3 september 2017', in: *De Tuinbaas*, december 2017.

Willem Zielemans, interview in *Vakblad voor de Boomkwekerij*, december 2017.

Lezingen

Niels Coppes

26 januari: 'Ik zie, ik zie ... over aanspanningen en camera's' tijdens het symposium *De Gala-glasberline* in Nederland, Paleis Het Loo, Apeldoorn

Gastcollege 14 februari: 'On historic photographic processes', gastcollege in de reeks *Perspectives on Photography: History and Theory* van dr. J.D.M. Baetens, Radboud Universiteit Nijmegen.

Karliën Dijkstra

1 september: workshop over Publieksinformatie, bijeenkomst Nationale Archeologiedagen.

Kristin Duysters

1 juni: lezing 'Willem & Mary en de tuinvazen van Delfts aardewerk op Paleis Het Loo', t.g.v. symposium Groen & Blauw: opening Tuinseizoen 2017, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

Renske Ek

1 juni: lezing *De planten in de tuinen van Willem en Mary*, t.g.v. symposium Groen & Blauw: opening Tuinseizoen 2017, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

8 juni: lezing *Van Keizerskroon tot Pape Kap*, Kasteel Duivenvoorde, Voorschoten.

25 juli: tuinrondleiding t.g.v. Summer School *Historic House Museums* van de Onderzoeksschool Kunstgeschiedenis.

28 augustus: introductie voor de Paleis Het Loo-rondleiders op de rondleiding *De eetbare tuin, Paleis Het Loo als zelfvoorzienende buitenplaats*.

29 augustus: tuinrondleiding voor Gary Webb - Head of Landscape & Gardens, Compton Verney (VK). Samen met Henk van Hierden en Willem Zielemans.

September: viermaal rondleiding *De eetbare tuin, Paleis het Loo als zelfvoorzienende buitenplaats* i.h.k.v. de *September Tuinmaand*.

25 september: lezing *Vervanging van alle buxus in een historische tuin: de tuinen van Paleis Het Loo*, Auditorium Leefmilieu Brussel, Brussel (BE).

14 oktober: tuinrondleiding Naktuinbouw-team Fytosanitaire zedingsinspecties - *De eetbare tuin, Paleis Het Loo als zelfvoorzienende buitenplaats*.

Johan de Haan

22 juni: 'Destruction and Restoration. Paleis Het Loo as a museum', International Summer School, Universiteit Utrecht, Utrecht.

7 september: 'A Room with a View'. Over de Wisselwerking tussen binnen en buiten', symposium ter gelegenheid van het afscheid van prof. dr. Y. Kuiper, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.

2 november: 'Ingepakt en uitgehuisd. Een kijkje achter de schermen van Paleis Het Loo, voorafgaand aan de renovatie', Historisch Café Apeldoorn, Museum CODA, Apeldoorn.

4 november: 'Curating Het Loo. At home with the Royal Family', Royal gatherings, Van Hoogstraten/Parkhotel, Den Haag.

Hanna Klarenbeek

22 juni: spreker op Carrière dag, Stichting Art, Universiteit Utrecht, Utrecht.

Marlies van Ravenswaaij-Mencke

24 & 26 januari: Podiumpresentatie op de NOT, Jaarbeurs, Utrecht.

21 september: *The Juniorpalace at the renewed Paleis Het Loo*, lezing in het kader van 'Learning activities', ARRE-conferentie, Warschau (PL).

Paul Rem

13 februari: 'Willem I, paleizenbouwen van Noord en Zuid', Stichting 't Konings Loo, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

7 april: 'Aert Schouman en het Stadhoudelijk Hof', ledendag van Vorsten, Dordrechts Museum, Dordrecht.

7 oktober: 'Paleis Het Loo en de toekomst', Koninklijke Bond van Oranjeverenigingen, Academiegebouw, Leiden.

21 oktober: 'De bekroning van de Naald te Apeldoorn', CODA, Apeldoorn.

28 oktober: 'Kunstlicht in paleizen', Schouburg Concordia, Enschede.

Trudie Rosa de Carvalho

5 april: *De hoeden van Beatrix*, ModeMuze@OBA, Openbare Bibliotheek Amsterdam, Amsterdam.

26-29 juni: *A christening dress of prince Willem (1817-1890), the future dutch king Willem III of Oranje-Nassau, 1817*, International Council of Museums International Committee for Museums and Collections of costumes - Annual Meeting, London College of Fashion, Londen (VK).

George Sanders

18 maart: 'Het goud van de Republiek', lezing voor het Koninklijk Belgisch Genootschap voor Numismatiek, Koninklijke Bibliotheek, Brussel (BE).

6 mei: 'Conservator achter de schermen', workshop in het kader van Hostmanship, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

5 juli: 'Geschiedenis van de Nederlandse ridderorden', jaarvergadering Koninklijke Vereniging van Leden der Nederlandse Ridderorden, Scheveningen.

10 november: 'De Doggersbankmedaille', seminar *Militaire herinneringsmedailles*, Nationaal Militair Museum, Soesterberg.

24 november: 'Vorst en Ridderorde' en 'Ridderorden uit de Koninklijke Verzamelingen', afscheid mr. G.J. de Graaf als voorzitter van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

Willem Zieleman

16 januari: lezing voor de Koninklijke Maatschappij voor Tuinbouw en Plantkunde, Warnsveld.

22 juli: lezing en rondleiding in de tuinen van Het Loo voor de Stichting Schloss Dyck.

23 september: tuinrondleiding voor een groep Duitse tuin- en landschapsarchitecten., het Deutsche Gesellschaft für Gartenkunst und Landschaftskult e.V.

September: diverse rondleidingen *De eetbare tuin, Paleis het Loo als zelfvoorzienende buitenplaats* i.h.k.v. de *September Tuinmaand*.

26 september: (tuin)rondleiding voor directie en sponsors van het Figge Museum of Art, Davenport, IA (VS). Samen met Michel van Maarseveen.

Symposia en andere activiteiten

Sylvia van Ark & Anne Vorderman

Februari t/m maart: cursus *Digitale media en 21ste-eeuwse vaardigheden*, georganiseerd door Erfgoed Gelderland, Arnhem.

15 mei: symposium *William & Mary 2017, De Vergeten Revolutie van 1688*, georganiseerd door de Stichting Koninklijk Apeldoorn, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

Fabienne van Beek

29 november - 1 december: symposium *Preventive Conservation in Historic houses and Palace-Museums: assessment Methodologies and Applications*, Musée National de Versailles et du Trianon, Versailles (FR).

Emma Bulens, Heichina Hidding & Carmi van der Kolk

Januari t/m maart: cursus *Van rondleiden tot begeleiden*, georganiseerd door Erfgoed Gelderland, Arnhem.

Karliën Dijkstra

11 mei: bijeenkomst Kopgroep Museumkids, georganiseerd door de Museumvereniging.

15 mei: symposium *William & Mary 2017, De Vergeten Revolutie van 1688*, georganiseerd door de Stichting Koninklijk Apeldoorn, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

8 juni: bijeenkomst 'Tuin als Lab', Nederlandse Vereniging voor Botanische tuinen en Waag Society.

29 augustus: bijeenkomst school- en gezinsbezoek Nederlandse Vereniging voor Botanische tuinen, Burgers' Zoo, Arnhem.

6 en 7 november: symposium *Museum Guides Now* over rondleidingen in musea, georganiseerd door Rijksmuseum, Van Gogh Museum en Stedelijk Museum Amsterdam, Amsterdam.

10 november: uitreikingen aan Kidsproof musea, georganiseerd door de Museumvereniging, Museum

Beeld & Geluid, Hilversum.

23 november: bijeenkomst analyse tentoonstelling 'Canon van Nederland', georganiseerd door de Museumvereniging, Nationaal Openluchtmuseum Arnhem.

Kristin Duysters

15 mei: symposium *William & Mary 2017, De Vergeten Revolutie van 1688*, georganiseerd door de Stichting Koninklijk Apeldoorn, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

18 mei: symposium *Show me China, Ontmoet 4 eeuwen China in Nederland*, Gemeentemuseum, Den Haag, i.s.m. Universiteit van Amsterdam.

27 november: OKS-symposium i.s.m. Radboud Universiteit, Nijmegen, *Keramiekmusea: verleden, heden en toekomst*, Leeuwarden.

Renske Ek

19 maart: rondetafelconferentie Tuinhistorisch Genootschap Cascade, Cunera, Rhenen.

12 mei: symposium *European User Group IrisBG*, samen met deelnemers uit Noorwegen, Zweden, Duitsland, Engeland en Israël, Hortus botanicus, Leiden.

9 juni: conferentie *Changing the Nature of Art and Science. Intersections with Maria Sibylla Merian*, georganiseerd door de Maria Sibylla Merian Society, de Artisbibliotheek UvA en ARTIS Academy, gehouden in het Koninklijke Instituut voor de Tropen (KIT), Artis en de Artisbibliotheek UvA, Amsterdam.

Johan de Haan

15 mei: symposium *William & Mary 2017, De Vergeten Revolutie van 1688*, georganiseerd door de Stichting Koninklijk Apeldoorn, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

1 september: inspiratiemiddag Archeologie, georganiseerd door Erfgoed Gelderland, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

7 september: Henry van der Wijck Symposium *Afscheid van Arcadië?*, Rijksuniversiteit Groningen, Groningen.

24 november: symposium *Vorst en Ridderorde*, Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

29 november - 1 december: symposium *Preventive Conservation in Historic houses and Palace-Museums: assessment Methodologies and Applications*, Musée National de Versailles et du Trianon, Versailles (FR).

Hanna Klarenbeek

16-17 januari: congres 'Gerard de Lairese: heden en toekomst', Rijksmuseum Twenthe / RKD - Instituut voor Nederlandse Geschiedenis, Enschede/Den Haag.

21-23 mei: 20ste congres CODART 'Deep Storage or Open Depot: Access to the 'Hidden' Collections', Warschau (PL).

Michel van Maarseveen

21-23 mei: jaarlijkse ARRE conferentie in Hillsborough Castle, Hillsborough / Ulster (VK). Samen met Pien Harms.

Februari-april: Masterclass Verandermanagement, Nijenrode Business Universiteit, Breukelen.

5 oktober: Museumcongres, De Philharmonie, Haarlem. Thema: *Beyond boundaries: de noodzaak van samenwerking binnen én buiten de museumsector*. Samen met Fabienne van Beek, Johan de Haan, Pien Harms en Susanne te Riet.

Paul Rem

23 maart: studiedag *Nog Meer Licht*, sectie Historische Huizen van de Museumvereniging, Museum Ons' Lieve Heer op Solder, Amsterdam. Samen met Renske Ek.

Susanne te Riet

30 november: kick off-bijeenkomst beleidsprogramma Cultuur en Erfgoed voor de jaren 2017-2020 / Internationaal Toerisme, op initiatief van de provincie Gelderland.

November & december: collegereeks *Strategische Communicatie*, Nijenrode Business University, Breukelen.

Trudie Rosa de Carvalho

26-29 juni: Annual Meeting - International Council of Museums International Committee for Museums and Collections of Costumes, London College of Fashion, Londen (VK).

George Sanders

15 mei: symposium *William & Mary 2017, De Vergeten Revolutie van 1688*, georganiseerd door de Stichting Koninklijk Apeldoorn, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

3 juni: jaarvergadering Geschiedkundige Vereniging Oranje-Nassau, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

1-3 september: congres *11th International Conference of Phaleristic Societies*, Tallinn (EE).

6 oktober: jaarvergadering Vereniging voor Nederlandse Kunsthistorici & Horst Gerson-lezing, Groninger Museum, Groningen.

10 november: *Militaire herinneringsmedailles*, Nationaal Militair Museum, Soesterberg.

24 november: symposium *Vorst en Ridderorde* ter gelegenheid van het afscheid van mr. G.J. de Graaf als voorzitter van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden, Paleis Het Loo, Apeldoorn.

Liesbeth Schotsman

Nevenfunctie:

- Bestuurslid Nederlandse Registrars Groep (NRG), onderdeel van de Museumvereniging.

3 mei: ontvangst betrokkenen *Feestelijke presentatie ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Koning Willem-Alexander*, Paleis op de Dam, Amsterdam.

15 juni: bijeenkomst *Herkomstonderzoek / Museale Verwervingen vanaf 1933*, Nationaal Holocaust Museum, Amsterdam.

Willem Zieleman

23 april: Expertmeeting Huis Doorn, Doorn

31 augustus t/m 2 september: studiereis *Tuinen en Parken van Potsdam*, georganiseerd door het Gilde van Tuinbazen, Potsdam (DE).

